

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 23 септември 2020 година, врз основа на примена жалба од Ана Василевска, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „МКД.мк“, со текстот насловен „ДКСК: Судир на интереси во Агенцијата за филм, рецензент на филмови одлучува за филмовите што ги рецензирала“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 1.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 18 август 2020 година, новинарката и филмски критичар, Ана Василевска, поднесе жалба за текстот со наслов „ДКСК: Судир на интереси во Агенцијата за филм, рецензент на филмови одлучува за филмовите што ги рецензирала“, објавен на 26 јули 2020 година, на интернет – порталот „МКД.мк“ (www.mkd.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи мешање на факти и мислење, вест и коментар, неточно и нефер известување, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето и незастапена втора страна, како и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1, 5, 13 и 16.

Подносителката на жалбата, Ана Василевска, вели дека нејзиното име во оспорениот текст се споменува преку констатации кои не се поткрепени со докази, односно дека во нејзината работа имало конфликт на интереси, без притоа, како што потенцира, да се има предвид како е законски уредена таа материја и на кого сè може да се однесува. Смета дека, со начинот на кој била подготвена содржината, биле нарушени нејзините чест и углед и се создала неистинита слика дека таа постапила противзаконски. Цитирајќи членови од Законот, Василевска посочува дека со оглед дека не била вработена во јавен сектор, ниту избрано или именувано лице, не можела во никој случај да биде предмет на постапка за оценка на евентуален судир на интереси. Василевска, меѓу другото, во прилог на жалбата достави и записник од инспекциски надзор при Министерството за култура, во кој, како што вели, не било констатирано нејзино учество на конкурсите на Агенцијата за филм со свои проекти. Таа, воедно, забележува дека записникот бил испратен и до редакцијата на порталот „МКД.мк“, но оти не бил објавен.

„Воедно, во ниту еден момент не сум контактирана од страна на новинар на mkd.mk како би можела да изнесам и свој став по ова прашање. Да бев контактирана, ќе ја објаснев мојата улога во рецензирањето на филмовите, како и фактот дека во ниту еден момент не сум имала одлучувачка функција во Агенцијата за филм, ниту како рецензент, ниту како член на Советот на Агенцијата, ниту сум учествувала во проект што сум го рецензирала“, наведува подносителката на жалбата во поднесената претставка.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „МКД.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Главниот уредник на медиумот, Александар Дамовски, ја отфрла жалбата како неоснована. Појаснува дека целиот текст се однесува на работата на Агенцијата за филм, а не на

подносителката на жалбата, Ана Василевска. Дамовски потенцира дека целта на оспорената содржина бил директорот на Агенцијата, Горјан Тозија, зашто, како што вели, тој дозволил двојство во функциите кај две лица.

„Фактот што рецензент истовремено е и член на Советот за филм претставува флагрантен чин на конфликт на интереси. Никаде, и во никој случај и во никоја институција, членовите што оценуваат, односно оние кои се членови на оценувачка комисија која е на пониско скалило на одлучување, не може да бидат и членови на повисок орган кој ги прифаќа или одбива оценките што тие самите ги донеле на понискиот степен на одлучување“, вели Дамовски, во одговорот на жалбата.

Дамовски додава дека не добиле демант лично од Василевска, но нагласува дека го објавиле демантот од Агенцијата за филм, а како потврда за тоа посочи и линк до содржината. Тој, во исто време, ги отфрла и наводите на жалителката дека не била побарана втора страна. Тврди дека поседува десетина мејлови преку кои побарал став од Агенцијата за филм и од самиот Тозија, но не му било одговорено. Во одговорот на жалбата наведува и дека имал телефонски контакт со самата Василевска.

Главниот уредник на „МКД.мк“, меѓу другото, смета и дека извештајот од инспекцискиот надзор, кој го приложила жалителката, не е темата што се обработува во неговиот текст, туку само негира конфликт на интереси кај Василевска од аспект дека таа не учествувала со свои проекти на конкурсот на Агенцијата за филм.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.*

Комисијата во оспорениот текст не најде елементи на пристрасност и неурамнотеженост во информирањето и мешање на факти и мислење, вест и коментар, ниту прекршување на Кодексот на новинарите во членовите 5, 13 и 16, на кои посочува жалителката во поднесената претставка.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 23 септември 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина. Најпрво, заклучија дека не можат и немаат право да ги утврдуваат фактите наведени во неа. Надлежност на Комисијата е единствено да ги утврдува етичките и професионалните стандарди во новинарскиот производ.

Комисијата заклучи дека оспорениот текст на интернет – порталот „МКД.мк“ произлегува од јавниот интерес, зашто работата на државните институции, во случајов, на Агенцијата за филм, не смее да биде изземена од прашања за кои јавноста треба да биде информирана. Во таа насока, и евентуалното незаконско работење и постоење на конфликт на интереси, кои се тема во содржината, се легитимна новинарска цел.

Текстот на „МКД.мк“ речиси во целост е коректен и во согласност со етичките новинарски начела. Авторот на текстот се повикува на официјални информации од релевантна државна институција за постоење судир на интереси во Агенцијата за филм. Тој опфаќа повеќе агли на темата, цитира членови од Законот за филмска дејност, а објавува и документи, кои треба да го потврдат постоењето на конфликт на интереси кај двајца членови на Филмскиот совет во Агенцијата. Сепак, следејќи ја конструкцијата на оспорената содржина, Комисијата за жалби оцени дека авторот имал обврска, но не побарал став од засегнатите страни во текстот, во случајов, од жалителката Ана Василевска и нејзиниот колега Бранко Петровски, кои се директно посочени дека биле предмет на конфликт на интереси. Ова уште повеќе што името и презимето на Василевска и Петровски се потенцирани со болдирани букви (единствени во текстот), што би можело да предизвика впечаток дека новинарскиот производ содржи извесна доза на тенденциозност. Во однос на тврдењето на авторот во одговорот на жалбата дека повеќепати се обидел, но не добил став од Агенцијата за филм, како и дека имал телефонски разговор со жалителката, Комисијата се согласи дека во таков случај новинарот морал тоа да го назначи во самиот текст.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот на порталот „МКД.мк“ е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, отстапка што особено е нагласена во следните реченици:

*„Новинарката **Ана Василевска** од 23 март повторно стана член на Филмскиот совет, а од 2 јули има решение и за рецензент на проектите. Тоа значи таа има задача да ги рецензира проектите, а потоа за истите проекти што таа ги рецензираше, треба да одлучува и како член на Филмскиот совет.“*

„Ова значи дека Тозија дозволил и Василевска како рецензент и Петровски како финансиски советник проектите што ги проверуваат, рецензираат и предлагаат, потоа како членови на Филмскиот совет и да ги гласаат.“

„Очигледно е кршењето на Законот за филмската дејност во кој се разграничени надлежностите на филмскиот совет, филмските рецензенти и финансиските советници.“

Новинарот треба да обезбеди „втора страна“, односно да им даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика. Медиумот, во исто време, имал обврска да го искаже ставот на жалителката, особено што таа е спомената уште со самиот наслов: **„ДКСК: Судир на интереси во Агенцијата за филм, рецензент на филмови одлучува за филмовите што ги рецензирала“**.

Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Во однос на забелешката на жалителката дека порталот „МКД.мк“ не објавил записник од финансиски надзор што таа го испратила до медиумот, Комисијата цени дека доколку жалителката сметала дека оспорениот текст содржи сериозни прекршувања, како што е наведено во поднесената жалба, можела да испрати демант, кој медиумот ќе имал обврска да го објави. Во оваа насока, Комисијата позитивно ја цени и нагласува постапката на порталот „МКД.мк“, кој ден по објавувањето на оспорениот текст, (27 јули 2020) ја објавил реакцијата/демант од Агенцијата за филм. На тој начин, новинарот го штити сопствениот интегритет и интегритетот на медиумот во кој работи.

На крајот, Комисијата го потенцираше ставот дека критичкото следење на настаните, а особено на работата на носителите на јавни функции и државни установи се меѓу главните задачи на новинарите, ако тоа не излегува од рамките на слободата на изразување. Имено, во согласност со Декларацијата за слободата на политичката дебата во медиумите, политичарите, јавните функционери и јавните институции прифатиле да бидат поставени под јавна критика за нивниот домен на работа. Новинарската слобода вклучува и искажување на гледишта до степен на претерување, дури и провокација, сè со цел да поттикне јавна дебата на конкретна тема.

* * *

При своето одлучување, Комисијата за жалби ги зеде предвид и:

* **Член 4 од Декларацијата за слобода на политичката расправа во медиумите** (Комитет на министрите на 872 состанок од 12.12.2014) каде се вели дека:

„Функционерите мора да го прифатат фактот дека се, особено преку медиумите, подложни на јавен надзор и критика за начинот на кој начин ги обавувале или ги обавуваат своите функции, ако тоа е потребно за обезбедување транспарентност и одговорно вршење на нивните функции.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Теофил Блажевски и Ердем Ахмет.

На седницата, членот на Комисијата Мери Јордановска беше изземена од расправата, во согласност со член 11 од Правилникот за работа поради судир на интереси, а сè со цел да се обезбеди мериторност во одлучувањето и спречување на делегитимирање на одлуката на Комисијата.

Се обврзува интернет – порталот „МКД.мк“ (www.mkd.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

